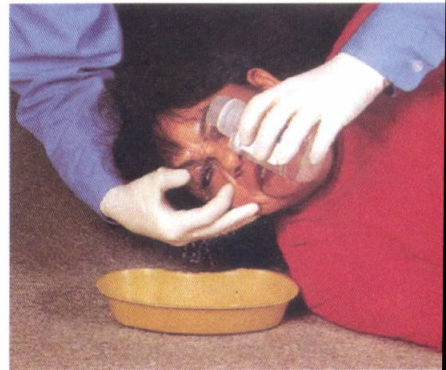
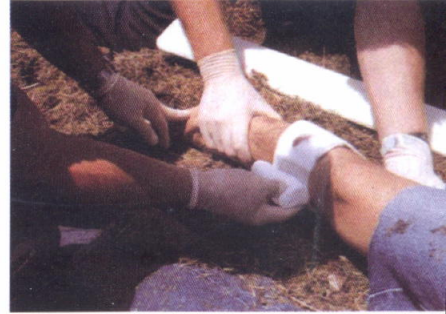

พิมพ์ครั้งที่ 3

การปฐมพยาบาล

FIRST AID

การปฐมพยาบาล = First aids/
WA292 ร465ก 2562

B0000292
bib:13399115315

ผศ.ร่ำแพน พรเทพเกษมสันต์

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญรูปประกอบ

บทที่ 1	บทนำ (Introduction to First aids)	
	ความสำคัญและความจำเป็นของการปฐมพยาบาล	1
	ความหมายของการปฐมพยาบาล	2
	หลักทั่วไปในการปฐมพยาบาล	4
	สถานการณ์ที่ต้องให้การปฐมพยาบาล	5
	ประโยชน์ของการปฐมพยาบาล	5
	สรุป	6
บทที่ 2	กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของร่างกายมนุษย์	
	(Anatomy and Physiology of Body systems)	
	ความหมายกายวิภาคศาสตร์ และสรีรวิทยา	7
	คำนิยามและความหมายของศัพท์ที่ใช้บ่อย	7
	ศัพท์ทางกายวิภาคศาสตร์	9
	ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์	11
	- ศีรษะ (Head)	12
	- คอ (Neck)	14
	- ลำตัว (Trunk)	15
	- แขนและขา (Upper limbs & lower limbs)	23
	การจำแนกระบบการทำงานของร่างกายมนุษย์	24
	- ระบบผิวหนัง (Integumentary system)	24
	- ระบบโครงกระดูก (Skeletal system) และข้อต่อ (Joint system)	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- ระบบกล้ามเนื้อ (Muscular system)	30
- ระบบไหลเวียนเลือดและน้ำเหลือง (Circulatory system)	34
- ระบบหายใจ (Respiratory system)	38
- ระบบย่อยอาหาร (Digestive system)	39
- ระบบขับถ่าย (Urinary system)	40
- ระบบประสาท (Nervous system)	41
- ระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine system)	43
- ระบบสืบพันธุ์ (Reproductive system)	47
สรุป	48

บทที่ 3 การสำรวจและประเมินสภาพผู้บาดเจ็บ (Survey and Victims assessment)

การสำรวจและประเมินสภาพเบื้องต้น ณ จุดเกิดเหตุ	49
- ประเมินสถานการณ์การเกิดบาดเจ็บ สภาพแวดล้อม และภาวะอันตรายต่าง ๆ	49
- การตรวจและประเมินสภาพผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยฉุกเฉินเบื้องต้น	
- กรณีที่ผู้บาดเจ็บ / ผู้ป่วยมีสติ	50
- ตรวจบริเวณใบหน้า ศีรษะ สิวหนัง เล็บมือ เล็บเท้า	50
- ตรวจทางเดินหายใจ และสังเกตลักษณะการหายใจ	50
- ตรวจนับชีพจร (Pulse) และความดันเลือด (Blood pressure)	59
- ลักษณะของบาดแผล	62
- การทดสอบระดับความมีสติ (Level of consciousness)	66
- การเคลื่อนไหวของแขนและขา	66
- การทดสอบม่านตา (Pupil reflex)	67
- การแจ้งขอความช่วยเหลือ	67
สรุป	68

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4	การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (Basic life support)	
	ความหมายของการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน	69
	ความหมายของการช่วยฟื้นคืนชีพ (Cardiopulmonary resuscitation หรือ CPR)	69
	สาเหตุที่ทำให้เกิดการหยุดหายใจและหัวใจหยุดเต้น	70
	อาการนำก่อนการเสียชีวิต	70
	ขั้นตอนในการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)	71
	- กรณีที่มีผู้ปฐมพยาบาลคนเดียว	78
	- กรณีที่มีผู้ปฐมพยาบาลสองคน	79
	อันตรายและภาวะแทรกซ้อนจากการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR)	81
	โรคที่ติดต่อกันได้ในขณะทำการช่วยฟื้นคืนชีพ	82
	สรุป	82
บทที่ 5	บาดแผล (Wounds)	
	ชนิดของบาดแผล	83
	- บาดแผลทั่วไป	83
	- บาดแผลปิด หรือแผลฟกช้ำ	83
	- บาดแผลเปิด	84
	- หลักสำคัญในการปฐมพยาบาลบาดแผล	86
	- การตกแต่งบาดแผล	86
	- ชนิดของการทำแผล	86
	- เครื่องมือที่ใช้ในการทำแผล	87
	- ยาฆ่าเชื้อและใส่แผล	87
	- หลักทั่วไปในการทำความสะอาดแผล	88
	- วิธีตกแต่งบาดแผลชนิดต่าง ๆ	89
	- บาดแผลมีพิษ	90
	- บาดแผลสุนัขกัด	90
	- บาดแผลงูกัด	92

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- บาดแผลถูกแมลงต่อย	95
- บาดแผลจากความร้อน	97
- บาดแผลถูกสารเคมี	103
สรุป	104
บทที่ 6 การตกเลือดและการห้ามเลือด (Haemorrhage and Control haemorrhage)	
ความหมายของการตกเลือด	105
ชนิดของการตกเลือด	105
- การตกเลือดตามระยะเวลาที่มีการตกเลือด	105
- การตกเลือดตามตำแหน่งที่มีเลือดออก	106
อาการของการตกเลือด	108
ความหมายของการห้ามเลือด	108
กลไกการห้ามเลือด	108
วิธีต่าง ๆ ในการห้ามเลือด	109
- การห้ามเลือด โดยวิธีกดแผล	109
- การห้ามเลือด โดยวิธีกดเส้นเลือดแดงเหนือแผล	111
- การห้ามเลือด โดยวิธีใช้สายรัดบริเวณเหนือแผล	114
สรุป	115
บทที่ 7 การใช้ผ้าพันชนิดต่าง ๆ (Bandaging)	
ความหมายของการพันผ้า	116
ประโยชน์ของการพันผ้า	116
ชนิดของผ้าพันแผล	117
วิธีต่าง ๆ ในการพันผ้าชนิดม้วน	118
หลักการพันผ้าชนิดม้วน	124
การใช้ผ้าสามเหลี่ยม	125

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- การใช้ผ้าสามเหลี่ยมคล้องแขน	125
- การใช้ผ้าสามเหลี่ยมพันแผล	126
สรุป	130
บทที่ 8 การบาดเจ็บจากการออกกำลังกายและกีฬา (Exercises and Sports injuries)	
ความสำคัญของการปฐมพยาบาลบาดเจ็บทางกีฬา	132
บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ปฐมพยาบาลทางกีฬา	133
ชนิดกีฬา ลักษณะและตำแหน่งที่เกิดการบาดเจ็บ	135
สาเหตุของการบาดเจ็บทางกีฬา	136
หลักทั่วไปในการป้องกันการบาดเจ็บทางกีฬา	137
แผนภูมิส่วนของโครงสร้างร่างกายที่พบว่าเกิดบาดเจ็บทางกีฬา	140
หลักการปฐมพยาบาลบาดเจ็บจากการออกกำลังกายและกีฬา	142
ลักษณะการบาดเจ็บที่พบบ่อยจากการออกกำลังกายและกีฬา	143
- การบาดเจ็บต่อผิวหนังและเนื้อเยื่ออ่อน (Soft tissue)	143
- การบาดเจ็บบริเวณกล้ามเนื้อและเอ็น	145
- การบาดเจ็บบริเวณกระดูกและข้อต่อ (Hard tissue)	148
- กระดูกหัก (Fracture)	148
- การบาดเจ็บของข้อต่อ	152
การบาดเจ็บทางกีฬาที่รุนแรงต้องรีบนำส่งโรงพยาบาล	155
การเตรียมเวชภัณฑ์และอุปกรณ์เพื่อการปฐมพยาบาลบาดเจ็บจากกีฬา	157
ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อพบบนนักกีฬาบาดเจ็บหมดสติ (DRABC)	159
สรุป	160
บทที่ 9 การเข้าเฝือกชั่วคราวและติดแถบผ้ากาว (Splinting and taping)	
ความหมายของการเข้าเฝือกชั่วคราว	161
ประโยชน์ของการเข้าเฝือกชั่วคราว	161
ประเภทของเฝือกชั่วคราว	162

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
หลักในการเข้าเฟือกชั่วคราว	163
การเข้าเฟือกชั่วคราวในตำแหน่งต่างๆ	163
ความหมายของการติดแถบผ้ากาว	176
ประโยชน์ของการติดแถบผ้ากาว	176
หลักการทั่วไปในการติดแถบผ้ากาว	176
การติดแถบผ้ากาวในกรณีอันตรายที่เกิดกับข้อต่อต่างๆ	177
สรุป	183
บทที่ 10 ช็อก หมดสติ และการเป็นลม (Shock coma and fainting)	
ความหมายช็อก	184
สาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะช็อก	184
- ช็อกจากระบบประสาท	184
- ช็อกจากระบบหัวใจ	184
- ช็อกจากระบบสารในเลือด	185
- ช็อกจากระบบหลอดเลือด	185
อาการของผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วยช็อก	186
การปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วยช็อก	186
หมดสติ	187
การตรวจระดับการรู้สติ (Level of consciousness)	188
การปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วยหมดสติ	188
การเป็นลม (Fainting)	189
สรุป	192
บทที่ 11 สิ่งแปลกปลอมเข้าสู่ร่างกาย (Foreign bodies)	
ความหมายของสิ่งแปลกปลอม	193
สิ่งแปลกปลอมเข้าตาและการปฐมพยาบาล	193
สิ่งแปลกปลอมเข้าหูและการปฐมพยาบาล	196

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สิ่งแปลกปลอมติดคอและการปฐมพยาบาล	197
สิ่งแปลกปลอมเข้าจมูกและการปฐมพยาบาล	199
สิ่งแปลกปลอมตกลงไปในกระเพาะอาหารและการปฐมพยาบาล	199
สรุป	199
บทที่ 12 การยกและเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ (Lifting and moving victims)	
หลักทั่วไปในการยกและเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วย	200
ประเภทของการยกและเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วยโดยวิธีต่าง ๆ	
- การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วยเล็กน้อยหรือรู้สึกตัวดี	201
- - กรณีผู้ปฐมพยาบาลคนเดียว	201
- - กรณีผู้ปฐมพยาบาลสองคน	203
- การช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วยรุนแรง ทั้งรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัว	205
- - กรณีผู้ปฐมพยาบาลคนเดียว	205
- - กรณีผู้ปฐมพยาบาลสองคนขึ้นไป	208
- - การใช้อุปกรณ์เคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ/ผู้ป่วย	209
สรุป	213
บรรณานุกรม	215